

Verksamhetsberättelse för Högskolebiblioteket 2016

Ur Verksamhetsmål, uppdrag och budget för år 2016:

Bibliotekschef

Bibliotekschefen ansvarar för att bibliotekets verksamhet bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lagar, förordningar, föreskrifter och interna styrdokument samt inom ramen för givna ekonomiska förutsättningar. Vidare ansvarar bibliotekschefen för att de långsiktiga målen och de riktade uppdragen uppnås och att en god kännedom om forsknings- och utbildningsstrategin, de långsiktiga målen och de särskilda uppdragen finns bland den egna personalen. Dessutom ansvarar bibliotekschefen för såväl kvalitativ som kvantitativ uppföljning av bibliotekets verksamhet.

Bibliotekschefen har även ett särskilt ansvar att bibliotekets verksamhet stödjer övriga organisatoriska enheters behov. I uppdraget som bibliotekschef ingår att verka för att synergier och samverkan respektive samproduktion mellan övriga organisatoriska enheter inom högskolan likväl som med det omgivande samhället främjas för att därigenom bidra till hela högskolans utveckling såväl akademiskt som ekonomiskt.

Utöver detta ansvarar bibliotekschefen för att:

- Bedriva biblioteksverksamhet vid campusorterna Eskilstuna och Västerås.
- Tillhandahålla en relevant och effektiv medieförsörjning för utbildning och forskning.
- Utgöra en pedagogisk resurs i utveckling av studenternas akademiska informationskompetens.

- Bevara och möjliggöra spridning av högskolans forskningsproduktion genom att förvalta och kvalitetssäkra publikationsdatabasen DiVA.
- Utgöra ett stöd till forskare i forskningsprocessen med särskilt fokus på publiceringsfrågor.
- Följa upp antalet vetenskapliga publikationer och presentera bibliometriskt underlag för högskolans regelbundna verksamhetsuppföljning, kvalitetsmätning och anslagsfördelning för forskning och forskarutbildning.
- I förekommande fall bidra med personalresurser till högskolegemensamma arbetsgrupper och beredningsorgan, samt i övrigt samverka och bistå andra organisatoriska enheter i deras arbete för att genomföra uppdrag.

Biblioteket uppdras att under 2016 särskilt arbeta med att:

- Implementera ett nytt bibliotekssystem
- Fortsätta utveckla tillgången till e-media genom att bland annat ersätta tryckta referenskällor med elektroniska där så är möjligt.
- Fortsätta utveckla de fysiska studiemiljöerna i bibliotekslokalerna i Västerås och i Nytt Campus Eskilstuna.
- Utveckla bibliotekets webbplats till ett pedagogiskt verktyg.

Budgetram för 2016: 32 700 tkr

Kommentar till det ekonomiska utfallet:

Budget: 32 700 000 kr

Utfall: 32 361 967 kr

Kostnader: 33 508 292 kr

Intäkter: 1 146 325 kr

Biblioteket har under 2016 förbrukat 99 % av budgeten. Biblioteket har under året haft ”puckelkostnader” på 690 545 kr för övergången till nytt bibliotekssystem, men kompenseras för dessa kostnader genom centrala medel på intäktssidan. Personalkostnaderna har blivit lägre än förväntat beroende på sjukskrivningar och vakanser, medan driftkostnaderna har blivit högre än förväntat på grund av ökade mediakostnader. Sammantaget har dessa förändringar balanserat varandra och utfallet visar på ett överskott på 338 033 kr.

Sammanfattning av årets verksamhet:

Verksamhetsplaneringen för 2016 gjordes med utgångspunkt i bibliotekets målbilder för olika delar av verksamheten. Resultatet beskrivs nedan under respektive rubrik.

- *Mål: Förbättra tillgången på relevant litteratur för högskolans forskare, lärare och studenter.*

Bibliotekets samlingar behöver ständigt hållas uppdaterade och relevanta för högskolans behov. Under 2016 har fokus bland annat varit på att ersätta bibliotekets tryckta uppslagsverk och övriga referensverk med motsvarande elektroniska resurser där så är möjligt. Ett förberedande arbete har gjorts och en plan upprättats.

Biblioteket har under året bytt tidskriftsleverantör från LM informationstjänst till BTJ prenumerationservice. Bytet fungerade smidigt men innebar ändå en hel del merarbete under övergången. Biblioteket har också ingått i kammarkollegiets referensgrupp inför upphandling av nytt statligt ramavtal för förvärv av tryckta böcker. I samband med systembytet utredde biblioteket också om det fanns behov av att byta leverantör av e-resurser, men slutsatsen blev att biblioteket kan fortsätta använda EBSCO information services.

Tillgången på Open Access-material via bibliotekets söksystem har ökat under året. I samband med systembytet aktiverades ett stort antal databaser innehållande öppet tillgängligt material.

En översyn av bibliotekets rutiner vid kravhantering, det vill säga förseningsavgifter och ersättningar för borttappade böcker, har genomförts under året. Tillsammans med ekonomisektionen har biblioteket förändrat rutinerna för att säkerställa korrekt och likvärdig behandling av alla låntagare.

I samband med systembytet var det nödvändigt att se över och dokumentera rutiner och arbetsflöden för cirkulationshantering i syfte att anpassa och effektivisera rutinerna så att funktionaliteten i det nya systemet används på bästa sätt.

- *Mål: Höja kvaliteten på bibliografiska data för att förbättra sökmöjligheterna.*

Under året har ett nytt dokument med riktlinjer för katalogisering sammanställts. Nya rutiner för import av poster för elektroniskt material har också tagits fram och implementerats.

Inför systembytet åtgärdades en stor mängd fel i de bibliografiska posterna, både enskilt och i mängd. Resultatet blev en kvalitetshöjning som kommer både låntagare och bibliotekspersonal till del.

- *Mål: Synliggöra och organisera bibliotekets samlingar för ökad användning och nytta.*

För att öka tillgängligheten på kurslitteratur infördes under året en kurslitteratursamling med referensexemplar av all kurslitteratur. Förändringen har efterfrågats av studenter i många år. I samband med införandet gjordes även en inventering av kurslitteraturen med kompletteringar och gallringar av äldre upplagor som följd.

Möjligheten att övergå till en ämnesbaserad uppställning av de tryckta böckerna har diskuterats under året. En ämnesbaserad uppställning skulle ge en bättre överblick och miljö i det fysiska rummet och möjliggöra för användarna att botanisera bland de fysiska böckerna. Att genomföra en sådan förändring är dock arbetskrävande och tar tid från andra uppgifter som kanske är mer angelägna. Tack vare den nya kurslitteraturhyllan har dock de tryckta samlingarna blivit lite mer lättnavigerade under året. En plan har tagits fram för att göra ytterligare liknande punktinsatser inom lämpliga områden.

- *Mål: Säkerställa en långsiktigt hållbar teknisk infrastruktur för att kunna bygga upp, underhålla och tillgängliggöra bibliotekets samlingar.*

Under året har hela den tekniska infrastrukturen bytts ut och ett nytt bibliotekssystem implementerats, vilket har varit ett mycket resurskrävande och avancerat arbete. Det gamla systemet BOOK-IT har bytts ut mot det modernare, mer forskningsbiblioteksinriktade och för elektroniskt material helt anpassade systemet Alma. Det medförde även att det discoverysystem och den länkserver som tidigare levererats från EBSCO ersattes då dessa delar är integrerade i Alma.

Det stora arbetet med systembytet har inneburit att andra delar av bibliotekets verksamhet har fått stå tillbaka. Alla medarbetare har bidragit på olika sätt för att projektet skulle kunna genomföras. Systembytet har också inneburit omfattande utbildningsinsatser för all personal och fördjupade utbildningar för systemadministratörerna.

- *Mål: Utveckla och förbättra bibliotekets webbplats med syfte att underlätta för användarna att upptäcka, nå fram till och använda bibliotekets resurser och tjänster.*

På grund av systembytet har det inte varit möjligt att avsätta resurser för att utveckla webbplatsen.

- *Mål: Stödja MDH:s studenter att utveckla en god kompetens inom informationssökning, källkritik och referenshantering som en del i att klara utbildningsmålen och i förlängningen det framtida yrkeslivet.*

Undervisningsgruppen har arbetat med att bygga ämnes- och kursguider i Libguides. Vid höstterminsstarten gjordes guiderna tillgängliga för studenter och andra användare. Innehållet i guiderna utökas kontinuerligt med mer material.

Ett arbete har genomförts för att utveckla innehåll och fastställa vad som bör ingå i den grundläggande undervisningen i referenshantering.

Rutinerna för undervisningsstatistik har ändrats så att det ska vara lättare att följa upp progressionen i fortsättningen. Tekniska lösningar för att följa/visualisera progression har testats.

I samverkan med UKK har ett pilotprojekt genomförts i syfte att pröva och utveckla former för bibliotekets undervisning i akademisk läsning. En progressionsplan har tagits fram och börjat användas. Två lektionstillfällen har genomförts och dessutom har det tagits fram filmer med interaktiva övningar med motsvarande innehåll som ska kunna användas av distansstudenter. Delar av innehållet som togs fram till detta projekt har också använts på socionomprogrammet.

Bibliotekets utbud av instruktionsfilmer har setts över och aktualiserats. Olika lösningar både för att göra och distribuera filmer har diskuterats och testats. MDH:s streaminglösning MDH Play har börjat användas – ibland i stället för och ibland som komplement till YouTube.

- *Mål: Erbjudna ett väl utvecklat stöd till forskarna och forskningsadministrationen vid högskolan.*

För att förbättra datakvaliteten i DiVA har en ny rutin införts så att de poster som vid registrering saknar uppgift om "Nationell ämneskategori" på minst nivå 2, nu kompletteras med en sådan.

Som ett led i främjandet av Open Access har högskolan genom Bibsamkonsortiet ingått en ny typ av avtal med förlaget Springer. Avtalet benämns Springer Compact och innebär att prenumerationsavgiften och publiceringsavgifterna slås samman. Genom avtalet ges alla MDH:s forskare möjlighet att utan extra kostnad publicera sina artiklar Open Access i någon av Springers hybridtidsskrifter. Avtalet administreras av högskolebiblioteket.

Under året har frågan om lagring och tillgängliggörande av forskningsdata blivit alltmer aktuell. Diskussioner har förts mellan högskolebiblioteket och olika funktioner inom ledningskansliet. Under hösten växte ett nationellt initiativ fram; ett samverkansprojekt mellan ett stort antal lärosäten med utgångspunkt i den verksamhet som SND, Svensk Nationell Datatjänst, vid Göteborgs universitet bedriver. MDH har varit inbjudna att delta och från bibliotekets sida har man följt utvecklingen och hållit sig informerade. Något beslut om deltagande har inte tagits under året.

- *Mål: Tillhandahålla attraktiva lokaler med god tillgänglighet och lärmiljöer utformade för att passa olika behov.*

Borden till sökdatorerna i Eskilstuna har bytts ut till höj- och sänkbara bord för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

I samverkan med inredningsarkitekt från campussektionen togs det fram en ny möblering till loungeytan på plan 3. Möbleringen på övriga plan kompletterades med bl.a. avskärmande läsfåtöljer.

Vägledningsplatserna i Västerås har förbättrats avseende ljud och rörelse i rummet genom att ljudabsorbenter har placerats mellan vägledningsborden och en stor grön växt har placerats ut för att öka känslan av avskildhet.

Biblioteket har deltagit aktivt i arbetet med Nytt Campus på olika sätt: Deltagande i referensgrupp och styrgrupp, deltagande i workshops om kontorslokaler och lärmiljöer samt möten med inredningsarkitekter.

- *Mål: Säkerställa att alla användare får en god service och ett bra bemötande.*

För att biblioteket ska ha ett fortsatt fokus på bra bemötande har ett arbete med att förnya styrdokumentet för bemötandefrågor påbörjats.

Mycket av arbetet i infopunkterna har under året handlat om att informera användarna om systembytet, t ex förklara vad som är tillgängligt och hur det nya systemet fungerar. Systembytet har inneburit en stor omställning både för bibliotekets användare och för personalen. Alla delar av systemet fungerade inte fullt ut inledningsvis, vilket innebar en viss påfrestning för alla parter. Bibliotekets medarbetare har löst de problem som har uppstått och strävat efter att bibehålla bästa möjliga service. Bibliotekets användare har haft tålamod och visat stor förståelse under perioden.

Kompetensförsörjning och nätverk/samverkan

En stor del av årets kompetensutveckling har kretsat kring systembytet. Förutom en mängd praktiskt inriktade utbildningar har det också handlat om studiebesök på andra Alma-bibliotek samt olika typer av användarmöten, t ex den svenska användargruppen ELUGswe 18-19 april i Stockholm och den europeiska motsvarigheten IGeLU 5-7 september i Trondheim.

Allmän kompetensutveckling inom systemfrågor har bland annat skett genom deltagande på ELAG (European Library Automation Group) 7-9 juni i Köpenhamn. En viss kompetensutveckling har också skett inom UX (User Experience) genom deltagande i UXLibs-in-a-day i Köpenhamn den 16 februari.

Högskolebiblioteket deltog som medarrangör när Biblioteksdagarna hölls i Västerås 10-12 maj. Arrangemanget lockade närmare 500 deltagare från hela landet och en av kvällarna ordnades konferensmiddag i högskolebiblioteket. I samband med konferensen anordnade biblioteket ett antal seminarier och visningar. Många av besökarna var intresserade av det pågående arbetet med bytet av bibliotekssystem. Högskolebiblioteket arrangerade också tillsammans med KB och Svensk biblioteksförening ett så kallat Cryptoparty, som

hölls i MDH:s lokaler och lockade både studenter, lärare och konferensdeltagare. Sammantaget gav alla aktiviteter runt Biblioteksdagarna rika möjligheter till nätverkande med kollegor från hela landet samtidigt som vi kunde visa upp MDH och vår verksamhet.

Inom e-mediaområdet dominerar den årliga konferensen som arrangeras av UKSG (United Kingdom Serials Group). I år hölls den i Bournemouth 11-13 april och flera medarbetare från biblioteket deltog.

Delar av undervisningsgruppen deltog i konferensen "Creating knowledge" i Reykjavik den 1-4 juni.

Flera medarbetare deltog också på Mötesplats Open Access, som detta år hölls på Stockholms universitet 26-27 april.

Bibliotekschefen utsågs i början av året till ledamot i styrgruppen för Forum för bibliotekschefer inom SUHF. Styrgruppen har haft 5 möten under året samt anordnat en vår- och en höstkonferens.

Bibliotekschefen har också deltagit i det regionala bibliotekschefsnätverket i Västmanlands, Sörmlands och Örebro län.

Inom BIBSAM-konsortiet samverkar alla svenska universitets- och högskolebibliotek om upphandling av e-resurser. Vartannat år inbjuds till ett samlande möte, de så kallade konsortiedagarna, och detta år skedde det den 2-3 juni i Stockholm. Biblioteket deltar också aktivt i DiVA-konsortiet som fungerar som ett nätverk med systemägarmöte en gång per år och användarmöten vår och höst.

Bibliometrinätverket (MDH, Mittuniversitetet, Högskolan i Dalarna, Örebro universitet m fl) har distansmöten ungefär en gång i månaden. KIMHUB (Kommunikation, information och marknadsföring på högskole- och universitetsbibliotek) hade en nätverksträff i Borås 25-26 februari. Nätverket för lärarutbildningsbibliotekarier hade en nätverksträff den 19-20 maj i Jönköping.

Hållbar arbetsmiljö

Handlingsplanerna för hållbar arbetsmiljö och miljö har följts upp regelbundet på enhetsmöten (APT) och i ledningsgruppen.

Psykosociala ronder har genomförts på enhetsmöten (APT) den 18 och 19 maj. Ronderna föregicks av att diskussionsfrågor skickades ut till alla medarbetare. Under mötena fördes anteckningar och det togs fram förslag till förbättringsåtgärder som successivt har genomförts.